

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 114 (3560) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Portsmouth ellen súlyos támadást intéztek a német harcirepülőgépek

Már berepüléskor súlyos veszteségeket szenvedtek a Birodalom területe fölé behatolt terrorbombázók. — Három napon át tartó népszavazás volt Izlandban a Dániával való szövetségi viszony kérdésében

Berlin. (MTI.): Az Interinf jelentése szerint keddre virradó éjszaka német harcirepülőgépek súlyos támadást intéztek Portsmouth délangiai kikötő hadifortosságu berendezései ellen. Már az első hullám telitalálatokkal nagy tűzvészeket okozott. A németek 20 percig dobálták le a gyújtó- és romboló-bombákat. A kikötő elleni támadásokban résztvevő személyzet jelentése szerint jól felismerték a célokat, tehát a bombázás így eredményes lett. Valószínű, hogy nagy rombolások keletkeztek.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A német reggeli sajtó behatóan foglalkozik az amerikai vadászpilótáknak a védtelen polgári lakosság elleni támadásaival és megállapítja, hogy ezzel végleg levették álarukat. A Völkischer Beobachter barbároknek nevezi azokat az angolszász repülőket, akik újabbán fedélzeti fegyverekkel támadnak, nem kímélik a sétálókat, a földműveseket, iskolába igyekvő gyermekeket, piacra menő asszonyokat, stb.

— A nyílt utcán elkövetett orgyilkosságokat — írja a lap — följegyezzük és az eddigiekhez írjuk.

A Deutsche Allgemeine Zeitung megállapítja, hogy a polgári lakosság elleni támadásokban az amerikaiak méltó cin-kosai a bolszeistáknak. E támadásoknak már semmi közük nincs a hadviseléshez, mert egyszerűen gyilkosságok.

Heves légi harcok voltak német birodalmi terület fölött

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Német éjszakai vadászgépek a légi fegyvernem légvédelmi ütegeivel együtt május 23-ra virradó éjszakán heves harcokat vívtak éjfél táján a Hollandián és Belgiumon át két közép-nagyságú csoportban a birodalom területére berepült terrorbombázókkal. A légvédelem összpontosított tüze és a légvédelmi vadászgépek azonnali beavatkozása már az odarepüléskor nagyszámu négy motoros terrorbombázót semmisített meg. A bombázókötélek Észak-Németországon át egészen az Elba térségéig törtek előre, de a német vadászgépek csaknem mindvégig nyomukban maradtak az ellenséges gépeknek és bár az időjárás közben rosszabbodott, ugyancsak mozgalmassá tették további támadásaikkal és a heves éjszakai légitámadásokkal különösen a brit bombázógépek visszare-

pülését. A szerencsétlen berepülésbe bevetett angol gépek nagy százalékát elérte a végzet, annál inkább, mert ezuttal a szokottnál gyengébb kötelékekről volt szó.

Berlin. (MTI.) Az Interinf nyugatnémetországi tudósítójának értesítése szerint a német éjszakai vadászok előzetes jelentések szerint az éjjeli órákban kifejlesztett légi harcok első 15 percében az első harcieriintkezések után 25 ellenes négy motoros repülőgépet lőttek le. Valamennyi megsemmisített gép még csak berepülőben volt.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Értesülés szerint nem kevesebb, mint 21 repülőgépet semmisítettek meg azokból az északamerikai kötelékekből, amelyek május 22-én a déli órákban terrortámadást intéztek a Kieli-öböl körzetei és Kiel városa ellen.

A Führer és a Duce táviratváltása a szövetségi szerződés évfordulója alkalmából

Berlinből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A német-olasz barátsági és szövetségi szerződés aláírásának 5-ik évfordulóján a Führer és a Duce táviratot váltott. Ribbentrop külügyminiszter és a Duce, valamint Mazzioni olasz külügyi államtitkár között ugyancsak táviratváltás történt.

Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol híriroda jelentése szerint Marella Pál érsek, Japánba

küldött apostoli követet a Vatikánnak küldött apostoli követet a Vatikánnak küldött jelentésében megállapítja, hogy semleges forrásokból származó első hivatalos jelentés szerint a japánok az angol, ausztráliai és amerikai hadifoglyokkal szemben tanusított bánásmódban általában a nemzetközi szabályokat követik. Az érsek — mint a jelentés közli — meglátogatta Japánban a különféle hadifogoly — és internálótáborokat, ahol be-

szélt a holland-indiai, csungkingi és fülöp-szigeti foglyokkal, valamint angolokkal, ausztráliaiakkal és amerikaiakkal.

Megbeszélés volt a közüzemek és a városi háztartás pénzügyi helyzetének egyensúlybáhozása céljából

Nagyvárad, május 23. A városi közüzemek és a városi háztartás pénzügyi helyzetének egyensúlyba hozása céljából a helyettes polgármester megbeszélést folytatott az illetékes tényezőkkel. Kétségtelen ugyanis, hogy a zsidókra vonatkozó rendelkezések végrehajtásával kapcsolatban nagyobb bevételek elmaradása következik be, hiszen közel 20 ezer zsidót telepítettek a gettóba, 463 üzlet szűnt meg, 4700 zsidó lakást zártak be és számos zsidó ipari üzem működése szűntel. Ezek a kiesések különösen a villanyszolgáltatásnál érezhetőek. Május 3-ig a zsidók által fogyasztott áramdi-

Kopenhágából jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Izlandban 3 napon át tartó népszavazást rendeltek el az Izland és Dánia közötti szövetségi viszonyról, valamint a köztársasági alkotmány megalakításáról. A bejelentések szerint a népszavazásban igen sokan résztvettek. A szavazás titkos volt. Az összeszámlálás még nem fejeződött be.

Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol híriroda washingtoni jelentése szerint a washingtoni külügyminisztérium közölte, hogy július 2-án további 38 svéd céget helyeznek fekete névsorba.

ját a zsidó vagyonok terhére írják, ez időpontban azonban a keresztények által át nem vett lakások, üzletek és üzemek villanyvilágítása kiesik. Ez körülbelül 30 százaléknak felel meg, vagyis a közüzemnél negyedévi bevételi kieséssel lehet számolni.

A város háztartásánál nem mutatkoznak jelentősebb eltulodások, mert a zsidók adóhátraléka volt a legkezeletőbb. A helyettes polgármester gondoskodott ezekre nézve a végrehajtási eljárás folyamatba tételéről, úgyhogy a város háztartási bevételeinél egyelőre nagyobb kieséssel számolni nem kell.

Lóverseny-lapokat tiltott be a sajtóügyek kormánybiztosa

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Dr. vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály államtitkár, a sajtóügyek m. kir. kormánybiztosa a miniszterelnök rendeletére az alábbi lapok további kiadását tiltotta meg: A Budapesti Karácsonyi Béla szerkesztésében és Marschalkó Teofil kiadásában megjelenő Magyar Turf című időszakos lapot, a Budapesti Székely Károly felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő Handicap című időszakos lapot, a Budapesti Karádi La-

jos felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő Versenyfutás című időszakos lapot, a Budapesti gróf Markovits István felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő Versenylap című időszakos lapot, a Mátyásföldön Szikora Zoltán és János Zoltán felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő Rákosi Hírlap című időszakos lapot.

Az m. kir. miniszterelnök 10.933/1944. M. E. számú határozatát a Budapesti Közlöny keddi száma közli.

Vitéz Rajnay Károly főispán kormányzói kihallgatáson

Nagyvárad, május 23. Vitéz Rajnay Károly főispánt csütörtök délelőtt 12 órakor kihallgatáson fogadja a Kormányzó Úr. A kabinetiroda erről hétfőn délután

értesítette a főispáni hivatalt. Rajnay Károly, mint lapunk más helyén is közöljük, szerdán délelőtt utazik a fővárosba és csak a pünkösdi ünnepek után tér vissza.

Nagy sikerrel szerepelt Nagyváradon a Dahlke-trió

Nagyvárad, május 23. Hatalmas érdeklődés előzte meg a Dahlke-trió nagyváradon hangversenyét, amelyre tegnap délután 6 órakor került sor a Református Kulturpalota hangversenytermében. Köszönettel kell adoznunk a Német Akadémia helyi lektorátusának, hogy kultúrpolitikai sorozatában alkalmat nyújt a magyar közönségnek, hogy a német szellemi élet kincsei mellett a német zeneköltészet nagyjait is megismerhesse.

Az érdeklődők majdnem teljesen megtöltötték a termet, amikor megjelentek a dobogón Dahlke, Schultz és Richter professzorok, a berlini és weimari egyetemi zeneiskola tanárai, akik Dahlke-trió néven már 14 éve járják a világot és szerencze híveket a komoly, művészi muzsikának.

A nagyszerűen összeválogatott műsor első számaként a zongora-klarinét-cselló trió Konrad Kreutzer: Es-dúr kamarahármasát interpretálta. A vidámságtól színpompázó háromtételű műnek különösen a második és harmadik tételét fogadta szeretettel a hálás közönség. Ezután Richter professzor adta elő klarinéton Mozart: A-dúr koncertjének Adagio és Rondo tételét, Dahlke professzor zongorakísérettel. Bár az Adagio-tételben zavarólag hatottak a hangszer billentyűzetének mellékzörejei, a klarinét művészet csillogásában gyönyörködhattünk a Rondo tételnél. Bach-Bussoni: Chaconne-ját játszotta ezután Dahlke professzor, majd a szünet után Schultz professzor játszotta el gondolkodó Schubert: Arpeggionoszónáját. A közönség forró tapsokkal köszönte meg a művészi gondolkajátékok, majd befejezésül Beethoven: E-dúr op. 38. trióját interpretálta a kamarahármas felejthetetlenül szép és kidolgozott előadásban.

Az egyes műsorszámok előtti konferansziét és műmagyarázatot Dahlke professzor látta el.

Szívesen vennék — bár tisztában vagyunk vele, hogy a Német Lektorátus házihangversenynek szánta a tegnapit — hogyha az egyes számokat a komolyan érdeklő, de kellő német nyelvtudás hiányában levő magyar közönség kedvéért magyar nyelven is ismertetnék a műsorra kerülő darabokat!

Reméljük, hogy a Német Lektorátus, amely eddig is színvonalas kulturálatáborokat rendezett, ezután is gondoskodni fog az érdeklődő magyar közönség műveinek kiállításáról. (e)

Értesülésünk szerint a Dahlke-trió még néhány napig városunkban marad és holnap szerdán a kora délutáni órákban a német és magyar sebesült katonáknak rendez hangversenyt a Lektorátus előadótermében. Ugyancsak szerdán délután 6 órai kezdettel a neves kamarahármas teljesen új műsossal, díjtalan hangversenyt ad a Lektorátus termében az érdeklődő nagyközönség számára.

Szolgáltatás nyögyszertárak:

I. Csoport:

ARANYKERESZT gyógyszerár, Gróf Felek Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinovich) 16-32.

KORONA gyógyszerár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr Rác Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszerár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

SENT ISVTAN gyógyszerár, Mikszáth Kálmán-utca 52. (Dr Raáber A.) 14-44.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Rövidesen megtörténik a bezárt zsidó üzemek megnyitása

Nagyvárad, május 23. A helyettes polgármester az ügyosztályvezetők bevonásával értekezletet tartott annak megállapítására, hogy a zsidókkal kapcsolatos rendelkezések végrehajtása megtörtént-e. Megállapította, hogy a kormányrendeleteket az egyes ügyosztályok maradék nélkül végrehajtották. Ezen az értekezleten intézkedett a helyettes polgármester a kisebb zsidó üzemek továbbvezetésének ügyében. Eddig ugyanis csak a nagyobb ipari üzemek vezetésére nevezett ki vállalati biztosokat, de a keresztény munkássegítők foglalkoztatása ér-

dekében szükséges más vállalatok működésének megindítása is, annál is inkább, mert egy utólagos kormányrendeletkezés értelmében nemcsak a honvédelmi és közellátási szempontból jelentős üzemek zár alól való felzabarádításáról kell gondoskodni, hanem azokéről is, amelyek zárvatartása több keresztény alkalmazott megélhetését veszélyeztetné. A helyettes polgármester felhívta dr. Károly Károly tanácsnokot, hogy valamennyi ipari üzem továbbvezetésére tegyen javaslatot.

Ejtőernyős amerikai pilótákat fogtak el a leventék

Ismeretes, hogy a hatóságok a közönséget is kioktatták arra, hogy mi a teendő, ha ellenséges repülőgépről ellenséges pilóták ereszkednek le. Ennek a szolgáltatnak terén fontos szerep jut a leventéknek is. A szegedi lapok megírják, hogy az egyik nagyobb nappali repülőtámasz alkalmával a szétszórt amerikai bombázó kötelékek egy része a Duna-Tisza közén menekült az ország légteréből. Kikundorozsma határában észrevették a megfigyelők, hogy az egyik amerikai gép feltűnően alacsonyan repül, majd belőle több pilóta ejtőernyővel kiugrik. Azonnal értesítették a környékbeli hatóságokat, de addig is, amíg a hatóság emberei a helyszínre érkeztek, a tanyaiak és az árpádközponti leventék maguk láttak hozzá az amerikai pilóták őssezedéséhez. Még a karhatalom megérkezése előtt a leventék

segítségével elfogták mind az öt legrött amerikai pilótát. Elfogásukban résztvett Macsa János, a hadikórházból betegszabadságon otthonlévő honvéd is.

Négy elfogott pilóta ellenállás nélkül megadta magát, az ötödik amerikai azonban szökni próbált. A helyszínre érkező Lajkó Kálmán majsai levente azonban megakadályozta a szökést. Így ez az amerikai terrorbombázó sem tudott elmenekülni. Mire Szegedről a karhatalom kiérkezett, már nem akad más dolga, mint összeszedni az ejtőernyősök felszerelését és a foglyokkal együtt kocsiakra rakni és beszállítani a parancsnokságra. Ez az eset is bizonyítja, hogy az ejtőernyősöket, akik földre érkezésük pillanatában még a zuhanás hatása alatt állnak, fegyvertelen polgárok is el tudják fogni, ha helyen van a szívük.

Fényes nappal kiraboltak egy brüsszeli magánbankot

Brüsszelből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Hétfőn délelőtt kifosztották egy brüsszeli magánbankot, ahonnan körülbelül 3 és félmillió belga frankot raboltak el. Kevéssel a pénztárak bezárása után, 8 rabló álkulccsal behatolt a bankba. Az alkalmazottakat a bejáró előcsarnokban pisztolyokkal és géppuskákkal felfegyverzett rablók tartották feken. Közmen a pénztáros még befutott a pincébe, hogy a bevételezett összeget biztos helyre rejtse, de fegyverrel kényszerítették a szekrény kinyitására és egész tartalmának átadására. A rablók azután sértetlenül elvonultak.

nokában pisztolyokkal és géppuskákkal felfegyverzett rablók tartották feken. Közmen a pénztáros még befutott a pincébe, hogy a bevételezett összeget biztos helyre rejtse, de fegyverrel kényszerítették a szekrény kinyitására és egész tartalmának átadására. A rablók azután sértetlenül elvonultak.

Július 1-én kezdi meg Kolozsvár az 5000 sertés leszállítását Nagyvárad részére

További 5000 sertést házikézelésben hizlal a város

Nagyvárad, május 23. Dr. Gyapay László helyettes polgármester a múlt hét végén Kolozsváron volt a ott a város polgármesterével és a közellátási ügyosztály vezetőjével letárgyalta annak az 5000 sertésnek az ügyét, amelyet a közellátásiügyi minisztérium a Kolozsvár részére hizlalás alatt álló 20 ezer sertésből Nagyvárad számára utalt át. A közgyűlés ebben az ügyben már hozott határozatot, de a két törvényhatóság közötti végleges megállapodás létesítésére eddig még nem került sor. A most megkötött szerződés értelmében Kolozsvár július 1-én kezdi meg az 5000 sertés szállítását, olyformán, hogy Kolozsvár a

rendelkezésre álló 20 ezer sertésből minden hónapban a behízott sertések 30 százalékát engedi át Nagyváradnak. Eszerint a város zsír- és disznóhús-ellátása részben biztosítva lesz. A továbbiakra nézve a közgyűlés a jövő hét végén határoz abban az értelemben, ahogy a közgyűlés ezt előkészítette. de határozata a közbejött főispánválság miatt közgyűlési jóváhagyást még nem nyerhetett. A törvényhatóság felbontja a Hangyával kötött bérhizlalási szerződést s házikézelésben fog további-5000 sertés hizlalni, ami által a helyi zsír- és disznóhús-szükséglet fedezetet nyer.

A bombakárosultakért

Legutóbbi végösszeg: P 27.235,02
Szabó Jakab útépitő vállalk. 200,—

Összesen: P 27.435,02

Boulogne lakónegyedeit újabb bombaradás érte

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint az OFI jelenti, angol-amerikai repülőgépek szombaton ismét bombázták Boulogne városának lakónegyedeit. A város lakói közül sokan meghaltak, sokan súlyosan megsebesültek.

Megtörtént a sütőiparosoknál lévő segédek összeírása

Nagyvárad, május 23. A Baross Szövetség vezetősége röviddel ezelőtt hatósági felzabarádítást kapott, hogy a sütőiparosoknál alkalmazásban levő pékegégeket záros határidőn belül be kell jelenteni. A rendelet értelmében a bejelentő iven a pékegégé névén, születési és lakóhelyén kívül fel kell tüntetni édesapja személyi adatait, valamint édesanyja leánykori nevét is, továbbá azt, hogy mióta van munkaadójánál alkalmazásban.

A felzabarádításnak a város területén dolgozó sütőiparosok már nagyrészt eleget tettek és az íveket szerdán, május hó 24-én a Baross Szövetség vezetősége már be is nyújtja az illetékes hatóságnak.

Hatósági árak a piacon

Gyümölcsfélék:

(Gyenge felhozatal)

1 kg alma 3.50—5—8—12, 1 kg dió héas 6—7, bél 25—28.

Zöldségtelék:

(Közepes felhozatal)

1 kg burgonya 0.28—0.33, 1 kg szarabab 0.98—1.18, 1 kg répa 0.50, 1 kg borsó 1, 1 kg hagyma 0.16—0.24, 1 kg cékla 0.60—0.80, 1 kg spárga 4—5, fejles saláta 0.20—0.40, 1 kg sóska 0.80—1, zöld hagyma csomója 0.4—0.8, 1 kg petrezselyem 0.60, 1 db új kalarábé 0.80—1, 1 kg zeller 0.20—0.40, 1 kg köszmeté 1.80—2, 1 csomó piros rétek 0.20—0.50, 1 kg spenót 0.80—1, 1 db torma 0.20—0.40.

Tejtermékek:

(Gyenge felhozatal)

1 liter tej 0.52, 1 kg vaj 10—20, 1 kg juhtúró 5.80, 1 kg tehéntúró 1.78, 1 kg tejfel 2.20, 1 kg sajt 4.20.

Kenyer:

1 kg egységes 0.58.

Szárnycsok:

(Gyenge felhozatal)

1 o. csirke kg 5, tyúk kg 4.40, kis csirke db 1—1.50, kis liba 8—12, sovány liba kg 4.80, pulyka kg 4.80, kis kacsa db 3—5, sovány ruca 4.70, tojás 0.24, kg 4.50.

Húsarak:

1 kg marhahús 5.10, 1 kg disznóhús 5, 1 kg növendékmarha 5.10, 1 kg juhús 4.50, 1 kg bárányhús 5.10, 1 kg bivalyhús 4.70, 1 kg zsiradék 5.60.

Halfélék:

(Gyenge felhozatal)

1 kg sulyo ponye 7—9.

VISSZATÉRT MOSZKVA A TEHERÁNI SZOVJET NAGYKÖVET. Lisszabomból jelentik: (MTI) A brit hiszolgálat jelenti, hogy Mihajlov, teheráni szovjet nagykövet egézségi okokból visszatért Moszkvába. Utódja Maximo ügyvivő.

Megsemmisítették a németek az Alsó-Dnyeszter szakaszán körülzárt szovjet harccsoport utolsó maradványait is

Rövid időn belül várható a bolsevista nagy támadás újbóli megindulása a Középső-Szeret vidékén. Folyamatos elhárító sikereket értek el a németek Ponte-Corvonál

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonal helyzete nagy általánosságban nem változott. A vasárnapi harci cselekmények teljesen az Alsó-Dnyeszter szakaszára és a Kárpátok előterére korlátozódtak. Az Alsó-Dnyeszternél a több napja körülzárt bolsevista harccsoport legkisebb maradványait is megsemmisítették. Több mint ezer foglyot és nehézfegyverek nagy tömegét zsákmányolták a német csapatok. A szákmányban van 18 páncélos is. Összesen két bolsevista vezetett hadosztály erőit és egy szovjet páncélos hadtest részeit semmisítették meg.

A Kárpátok előterében német páncélos-gránátosok megtisztították egy betört helyet és ezzel újra helyreállították a régi arcvonalat. Grigoriopol térségében a bolsevisták újabb gépesített és páncélos egységeket vetettek be, úgy hogy a középső Szeret vidékén rövid időn belül várható a bolsevista nagy támadások újbóli megindulása.

Berlin. (MTI.): Az angol-amerikaiak a délolaszországi arcvonalon Fondi és Piedimonte között nagy méretekben folytatták támadásaikat. A harciselekmény súlypontja Pontecorvo térségében volt, ahol a németek elkecseregett harcokban folyamatos elhárító sikereket értek el. A támadóknak — átmenetileg — sikerült Piedimonteba behatolniuk, azonban olyan súlyos veszteségekkel verték szét, úgy hogy kénytelenek voltak kiinduló állásukba visszatérni. Azokat az ellenséges kísérleteket, hogy Piedimonte térségében a Liryn hídfőket alkossanak, a németek hatásos ellenintézkedésekkel megelintézték. A messzebbre elterült angol-amerikai részerőket megsemmisítették. A Fondi térségéből kiindult előzől kötelek osekély helyi terepnyereséget értek el. Picotól nyugatra jelentéktelen helyi előretöréseket súlyos vérvesztések árán vásárolták meg.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a NTI-nak. A véderő főparancsnoksága közli: Az olaszországi déli arcvonal ellen az ellenség gyalogos és páncéltörők tovább támadtak. A támadás súlypontja az Elena-Ponte Corvo szakasz volt. A Pico helységbe behatoló ellenséget azonnali ellentámadással visszavetettük. Ponte Corvo vidékén is visszavetjük az angolszászok támadásait és megtisztítottunk egy tegnap elfoglalt hídfőt. Monte Corvonál jelenleg súlyos harcok folynak, amelyekben az ellenség súlyos és véres veszteségeket szenved, anélkül, hogy sikert ért volna el. Német harci repülőgépek jó eredménnyel támadtak ellenséges gépesített hadoszlopokat.

A keleti harcterről csak helyi harcok

jelentenek. A Dnyeszter alsó folyásánál felszabadítottunk egy folyó kanyarulatot és az ott bekerített bolsevista harccsoportot megsemmisítettük. Észak-amerikai vadászokötelek tegnap Észak-és Közép-Németország ellen intéztek támadást. A lakosságnak veszteségei voltak. A légvédelem lelőtt 32 darab ellenséges repülőgépet. Mára virradó éjszaka angol bombázók anélkül, hogy a fő

Amerikai repülők új támadó módszere: mélyrepüléssel lövik a polgári lakosságot

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Illetékes berlini helyen nyomtatékosan felhívják a figyelmet arra, hogy azok az északamerikai vadász repülőgépek, amelyek vasárnap délelben a Birodalom északi része fölött megjelentek, új támadó módszert alkalmaztak. Az északamerikai vadászokötelek egyöntetűen áttértek arra a módszerre, hogy kísérő védelmüknek eddigi tevékenységét felhagyják és mély repülé-

célpontokat láthattak volna, támadást intéztek Duisburg és Majna-Westhalia több vidéke ellen. Károk keletkeztek és a lakosságnak veszteségei voltak. Súlyos elhárítási viszonyok mellett is megsemmisítettünk 34 darab négymotoros ellenséges bombázót.

Gyors német harci repülőgépek Kelet-Angliában egyes célpontokat bombáztak.

sel löjjék a polgári lakosságot. Sem katonai célpontokat, sem fegyverkezési üzemeket, sem csapatállásokat nem bombáztak, támadó tevékenységük fedélti fegyvereik segítségével kizáróan a falusi lakosság ellen irányult. A támadás során a parasztok és a parasztaeszonnyok többnyire templomba igyekeztek, vagy pedig a mezőn sétáltak.

Északamerikai repülők gyermekekre is lőttek, akik az útezőlen vagy a falusi

úton, avagy pedig játézótereken játszadoztak. Fedélti fegyverek céltableájul szolgáltak a mezőn dolgozó parasztok és a legelőn lévő barmok is. Braundenburg tartományban egy északamerikai repülőgép, amely a talaj felett 30 méterre húzott el, egy aszonymra lőtt rá, aki gyermekkosiban lévő gyermekével a szomszédos faluba ment látogatába, az aszonymra súlyosan megesbesült és nem sokára meghalt. A gyermekkosit a gép fegyverlővések szitává lőtték. A gyermeket — egy félesztendő kislányt — holtan találták a véres vánkások között fekvő.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf közli: Az északamerikai repülőkötelek birodalmi területre történt hétfői berepülésük alkalmával kihasználva a felhős időjárást, támadást intéztek a Német-Öböl és Schleswig-Holsteinnak Eszack-Friess partvidéke ellen. Az északkeleti-hosszu távolságu vadászok előköteleket Pomaramia térségben hatoltak be és itt is hasonló rossz időjárást találtak és Schleswig-Holstein fölött a több bombázó hullám hatolt be a Keleti-tenger partjának nyugati részébe, hogy bombáikat rossz látási viszonyok mellett változtatás nélkül dobják le a Kieli-öböl térségén lévő helyiségekre. Azután az északamerikai bombázók rögtön visszafordultak és nagykiterjedésű területen vonultak vissza. A német vadászok a gátló időjárási viszonyok ellenére is harcba bocsátottak az ellenséggel és több gépet lelőttek. A légharító tüzéség tüze is veszteségeket okozott az ellenségnek.

Heves légi harcok a Keleti-tenger partján

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Több német partraszállító jármű személyzetének a Földközi tengeren sikerült négy támadó brit kétmotoros repülőgép közül kettőt lelőni. Egy további repülőgép — amelyet szintén az utászok találtak el súlyosan — kényszerleszállást hajtott végre Kréta-szigetén.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Hétfőn délelben Fridrichshofennél brit-északamerikai bombázó kötelek berepülése alkalmával heves légi harcok ra került sor a Keleti-tenger partján. A Libeck-öböl térségéből bombabást jelentenek.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A japán légvédelem május 20-án és 21-én a Marcus-sziget ellen intézett ellenséges légitámadások alkalmával 32 repülőgépet lőtt le. A japán állásokban tett károkat jelentékteleneknek mondják. Marcus-sziget Tokiótól légvonalban 1500 kilométerre van. A támadás ideje alatt Kelet- és Észak-Japánban légiradót rendeltek el.

Pekingből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Sziang-Csuan vezérőrnagy, a csungkingi 110-ik dandár helyettes parancsnoka, aki a honani harcokban foglalt részt, kijelentette, hogy kész belépni a nankink kormány hadseregébe.

rálnak abból a kijelentéséből, hogy nem a monarchia vagy a köztársaság kérdéséről van szó, hanem a háboru új eldöntésének következményéről, semmi egyéb nem derül ki, mint a leplezett leaangoltság.

Rendelet a cukrászdai fogyasztás korlátozásáról

Nagyvárad thj. város polgármestere 14.392/1944. VIII. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A Keletmagyarországi Hadművelési Terület m. kir. Kormánybiztos 519/944. sz. körrendelet alapján felhívom az összes cukrász iparosokat, hogy a cukrászdákban egy-egy fogyasztó részére esetenként legfeljebb 2 süteményt, vagy 1 kávét 1 süteménnyel, vagy egy teát 2 süteménnyel, vagy pedig 1 közepes adag fagyaltot legfeljebb 2 ostyával szolgálhatnak ki. Azt a cukrászt, aki a fenti rendelkezéseket nem tartja be, enyhébb esetben a nyersanyagellátásból zárom ki, súlyosabb esetben vagy visszaesése esetén a fentiekben kívül még elletne a közigazgatási eljárást is megindítom.

Jelen intézkedés a hirdetmény megjelenésének napján lép hatályba.

Nagyvárad, 1944. május 23-án

Dr. Gyapay László s. k. h. polgármester

Lőrinc Ferenc tiszteletére a Vitézségi Dícső emlékművet a katonák adományozta.

Nemrég hírt adtunk arról, hogy Lőrinczy Ferenc, az orosz fronton küzdő nagyváradi zászlós a Signum laudisal tüntette ki Kormányzó Ur, most mint értesülünk, a Kormányzó Ur a többszörösen kitüntetett Lőrinczy Ferencnek legújabbán az ellenség előtt tanúsított vakmerő bátor magatartásáért a Vitézségi Dícső emlékművet a katonák adományozta.

Roosevelt mellé álltak az amerikai kommunisták

Newyorkból jelentik: (NST) Az amerikai kommunista párt vezetősége szombaton egyhangulag elhatározta a párt, mint politikai szervezet feloszlását és nem pártserű szervezettel való helyettesítését. Az amerikai kommunista párt huszonöt évig állott fenn. Az új szervezet neve, mint Earl Browder eddigi pártvezető közölte, „Amerikai Kommunista Egyesület” vagy „Amerikai Kommunista Politikai Szövetség” vagy más hasonló lesz. Az új szervezet politikai irányára vonatkozóan Browder kijelentette, hogy az amerikai kommunisták a szocializmus kérdését csak egy módon kívánják megoldani: hogy végrehajtsák a Kairóban, Moszkvában és Teheránban a Szovjetunióval kötött megállapodásokat. Befej-

zésül Browder Roosevelt újramegválasztása mellett szállt sikkra és kijelentette, hogyha Roosevelt megbukik az elnökválasztáson, ez katasztrófa lesz az Egyesült Államokra nézve.

Berlinből jelentik: (MTI) Illetékes német helyről közlik tájékoztatásul:

Berlini politikai körökben az Egyesült Államokbeli kommunistapárt feloszlásával kapcsolatban kijelentik, hogy csak taktikai kísérletezésekről van szó. Így akarják kikapcsolni Rooseveltt ellentelneik támadásait, amelyek Rooseveltt és a bolsevizmus közötti együttműködés ellen irányulnak.

Berlinből jelentik: (MTI) Illetékes német helyről közlik tájékoztatásul:

A Wilhelmstrassen a görög emigráns értekezlet eredményével kapcsolatban kijelentik, hogy az efféle összeüvötelek csak kísérletek abból a célból, hogy a bolsevista követelések iránti előzékenységgel „Kerenszky-féle megoldást érjenek el”. A háboru utáni népszavazás elismerésével a görög dinasztia semmi további célt nem ért el, mint likvidálásának további elhalasztását. Ugyanez vonatkozik a jugoszláv uralkodóházra. Péter exki-

MAGYAR ERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér Kapható a MAGYAR LAPOK árusáma

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.
Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

Vigyázat csalók garázdálkodnak!

Felhívás a Világiap, Párisidivat és Délbáb előfizetőihez

Csaló ügynökök járják a várost és a jelenleg is érvényben lévő fenti lapok előfizetőit újból felveszik, mint új tagot, azzal a trükkel, hogy a Tolnai Világlapjának a régi előfizetése érvénytelen, mert a lap címe megváltozott. Figyelmeztetjük igen tisztelt előfizetőinket, hogy a Tolnai Világlapjára kiállított régi kötvények érvényesek. Ha olyan ügynök jelentkezik, aki a fentiek szerint meg akarja újítani az előfizetést, kérjük, hogy az új előfizetése felosztítót azonnal adják át a rendőrnek, mert csaló.

Tisztelettel: Forrás nyomdai műintézet és kiadóvállalat R. T. Budapest, VII. Dohány utca 12. szám.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

Árverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1944. június hó 10. napján délelőtt 11 órára, a második árverést, 1944. év június hó 19. napján délelőtt 11 órára a városi raktárban ezennel kitűzöm.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokosba megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. év május hó 23.

Fodré Sándor, végrehajtó

„Nem hagyjuk, hogy Finnországot megfosszák Karjalától”

Finn szociáldemokratapárti miniszter beszéde a hősök ünnepén

Helsinki. (MTI.): Finnország is vasárnap ünnepelte meg a Hősök Napját. A kormány képviselőiben Salovaara, a szociáldemokratapárti miniszter többek között ezeket mondta:

— Az óriási méretű küzdelem a végső döntés felé halad. Mielőtt azonban a fegyverekkel kivívánk a döntést, éppen ezekben az időkben hatalmas politikai támadás indult többek között a finn nemzet ellen, azzal a céllal, hogy megzavarják a nemzet meggyőződését harcának jogosultságáról és ügyének igazságosságáról. A finn nemzet igazságát jelenleg nem mindenütt ismerik el olyan mértékben, amilyen mértékben a

finn nemzet arra igényt tarthatna. Bizunk kell azonban abban, hogy ez az elismerés egyszer majd mégis csak megförténi.

Karjala lakosságához a miniszter a következő szavakat intézte:

— Karjala népe sokkal többet szenvedett a háború borzalmai közepette, mint Északnak bármelyik más népe. Most, amidőn Finnország és Karjala a világpolitika szőnyegére kerül, épp olyan áldozatkészeknek nyugodtagnak kell lennünk, mint a karjalaiak. Nem hagyjuk, hogy Finnországot megfosszák Karjalától. — mondotta végül a miniszter.

Rendelet a munkafegyelem biztosítására

A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli azt a kormányrendeletet, amelynek értelmében a közüzemi termelés fokozása érdekében azokat a férfiakat, akik az elvállalt munka elvégzését indokolatlanul megtagadják, hanyagolva teljesítik, a honvédelmi munkatelljesítés kötelezettségén alapuló felhívással vagy kijelöléssel szemben engedetlenséget tanúsítanak, közérdekű és hálaszthatatlan munka vállalását alapos ok nélkül megtagadják, vagy általában a dolgozó élettől vonakodnak — rendőrhatalósági őrizetbe helyezése nélkül is — közvetlenül be lehet állítani a termelő munka folyamatába. Ugyanezen rendelet szerint azt a hadiüzemi alkalmazot-

tat, aki munkahelyét önkényesen elhagyja, a vállalathoz kirendelt katonai vezető osztja be, ahol a beúttal személy a katonai fegyelmi szabályok hatálya alatt zárt munkaszabályokban, katonai vezetés mellett, honvédelmi célú munkát végez. Innen csak legalább egy hónap eltelté után lehet — kifogástalan magaviselet és kiemelkedő szorgalom esetén — az illetőt elbocsátani.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny keddi számában jelent meg a közlejtési miniszter rendelete az 1944. évi burgonya forgalmáról és legmagasabb termelői, nagykereskedői és fogyasztói áráról.

Hamis ürüggyel csalók nagy visszaéléseket követnek el a Baross Szövetség nevével

Nagyvárad, május 23. A napokban a Baross Szövetségre hivatkozva, ügynökök kerestek fel több nagyváradit kiskereskedőt. Az ügynökök, mint a „Baross Szövetség megbízottjai” azzal állították be a kereskedőkhöz, hogy szükségük

van a keresztény cégek adataira. Az adatgyűjtést azzal indokolták, hogy a keresztény üzleteket árúval akarják ellátni. Mikor aztán a kereskedők mindent bediktáltak, az ügynökök kérték még a cég helyezgőjét is, hogy „az ada-

tokat hitelesítsék”. Mikor a kereskedők ennek a felszólításnak is eleget tettek, az ügynökök nyugtát nyújtottak át és felszólították a beugratott cégtulajdonosokat, hogy most pedig fizessék 36 pengő előleget a megrendelt könyvre, amelyet 100 pengő utánvétellel később majd megküldenek.

A kereskedők természetesen csaknem minden esetben tiltakoztak a váratlan fordulat ellen, az ügynökök azonban minden alkalommal erőszakosan léptek fel és az aláírt megrendelésre hivatkozva követelték a nekik járó összeget. A beugratottak, miután nem tehettek egyebet, — ha már a megrendelést megvesztve aláírták — fizettek, később azonban az esetről jelentést tettek a Baross Szövetség vezetőségénél.

A Baross Szövetség vezetősége most lapunk útján felhívja a kiskereskedők figyelmét arra, hogy az egyesület senkinek megbízást nem adott arra, hogy az érdekcsoport tagjaitól ilyen címen pénzt követelhesen. A Baross Szövetség elnöksége éppen ezért felszólítja tagjait, hogy ha bárkinél jelentkeznek valaki hasonló ürüggyel, az illető kérését ne teljesítsék, sőt ha a Szövetség megbízására hivatkoznak, adják át a legközelebbi rendőrnek.

NYILTTÉR

Felkérem a Cassirer fűrés és lakatosárúgyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Francia-u. 18. szám alatti irodahelyiségében hitelt érdemlően jelentsék be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1944. május 23.

KOVÁCS KÁLMÁN,
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem az Elektra zsinór és csipkeüzem összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem, Nagyvárad, Apáca-u. 4. számú irodahelyiségében hitelt érdemlően jelentsék be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1944. május 23.

TÓTH MIHÁLY,
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

A vörös diktátor

Írta: Staloff Alexander Mihajlovics

III. FEJEZET

Amelyben sok baj van a rendőrséggel, és megjelenik a mentőangyal és regényes szerelem számai szövődnek.

Az orosz iparnak évtizedek óta Baku az egyik legfőbb erőforrása. A kaukázusi város kútjai ontják az olajat és természetesen, hogy a városban már évtizedekkel ezelőtt hatalmas ipari proletáriátus telepedett meg. Odaérkezett Sztalin 1909-ben, miután Georgia fővárosában, Tiflisben és környékén a sorozatos rablások miatt tarthatatlanná vált a helyzete. Bakuban Sztalin azonnal megkezdte a bolsevik propagandát. A sajtót akarta elsőnek felhasználni és miután sem nyomda, sem pénz nem állt rendelkezésére, rendkívüli ötlettel pótolta a hiányzó eszközöket. Megállapították, hogy legjobb lesz a kommunista röpiratokat az állami nyomdában elkészíteni. Mellekve egy kis cinihus

boscuállási vagy is vezette. Baku rendőrfőnöke, Martinoff, még Tiflisből négy ismerőse volt. Martinoff adta ki elene az első letartóztatási parancsot. Most legalább visszafizeti. Bizonyára kellemes lesz a rendőrfőnöknek, ha a belügyminisztérium látja, hogy a röpcédulák az állami nyomdában készülnek.

Igy indult meg a bakui bolsevista ügy. Sztalin barátságot kötött a nyomda éjjeliőreivel, meg néhány nyomdászal, maga is kitanulta a betűszedést és a rotációs gép kezelését s az állami nyomda gépei éjszakánként vidáman outották az államellenes kommunista röpiratokat.

Regényes segítőtársa is akadt egy fiatal leány, Allelujev Nadia személyében. Az ismeretég még Tifliszbe nyúlik vissza. Nadia apja, Allelujev Szergej tíflizi munkás, adta Sztalinnak papnövénydek korában a kommunista röpcédulákat és Lenin írásait. Allelujev időköz-

ben Bakuba költözött és Sztalin lakásának sűrű változtatása mellett az Allelujev-családnál talált legbiztosabb menedéket.

Nadia ekkor 12 éves volt, ami az ottani fogalmak szerint érett, nagy leánynak számít. Sztalin eleinte nem sokat törődött vele, a leány azonban megmagyarazhatatlan rokonszenvvel vonzódott hozzá. Egy napon észrevette, hogy Sztalint figyelni a rendőrség. Amikor az iskolából ment haza, két embert látott házuk körül ólálkodni. Megérezte, hogy kit keresnek, késő éjjelig várta Sztalint az utcáskoron és figyelmeztette a veszélyre. Sztalin meghatódott. Előbb akadozva mondott köszönetet, azután megcsókolta a leányt. Nadia egyszerű választ adott:

— Nem kell megköszönni. Anyyira szeretem, hogy kötelességem volt figyelmeztetni.

Egy éjszaka a rendőrség házkutatást tartott Allelujevék lakásán. Semmi sem volt a házbán, csak egy levél, amelyet Nadiának másnap kellett volna elvinni Sztalin barátjához. Mialatt Allelujev a

rendőrökkel vitázott, Nadia hosszú hajába rejtette el a levelet, hogyba bűjt és úgy tett, mintha mélyen aludna. A rendőrök gyanútlanul nézték az alvó leányt és távoztak, anélkül, hogy felfeltették volna.

Nadia segítségével Sztalin egyre erőteljesebben dolgozott, mind szélesebb körben megismerték a bakui munkások. Az „eszme” terjedt és egymást érték az utcai tüntetések, lázongások, összecsapások. Sztalin többnyire háttérben maradt: oda, ahol vezedelem fenyegetett, inkább másokat küldött el. Egyszer mégis belekerült az utcai csatározásba és a rendőrség elfogta. Börtönbe zárták s ez volt a leghosszabb börtönbüntetése, amelyet életében kitöltött.

Baku börtöne piszkos olajtornyok és gyárvalatok közt emelkedik egy fennsíkon. Oda került Sztalin. Rövidesen beleléte magát az új helyzetbe. Bizonyos fokig üdülés is volt a börtönélet: pihenés a rendezetlenül elöltöltt éjszakák után, szabályos koszt és jó alkalom a munka folytatására. Sztalin előadásokat és vitáestéket rendezett a börtön-

A magyar gazdasági életben a keresztény erkölcs és magyar tisztesség jelenti a zsidókérdés teljes elintézését

Aki személyi érdekeit nem tudja háttérbe szorítani a közérdekkel szemben, az ma a világ egyik legnagyobb bűnöse. Szász Lajos iparügyi miniszter nagy beszéde Szabolcs vármegye főispánjának beiktatásán

Nyiregyháza. (MTI.): Szabolcs vármegye törvényhatósági bizottságának rendkívüli közgyűlésén, hétfőn iktatták be hivatalába Thuránszky Pált, az új főispánt.

A beiktatáson a kormány képviselőiben Szász Lajos iparügyi miniszter jelent meg és mondott nagy beszédet.

— Ezen a főispáni beiktatáson — mondotta a miniszter — hiányzik a hagyományos fény és pompa. Az ősi vármegye főispánja a fény és pompa mellőzésével nemcsak a mai idők komolyágát akarta hangsúlyozni, hanem azt is, hogy a nagy méltóságnak nem a díszét, hanem a terhét vállalta. Azért jöttünk ide, hogy kifejezésre juttassuk nemcsak a kötelességet, hanem azt is, hogy közös munkában és elvűségben kikristályosodott őszinte barátság jegyében kívánunk az új főispánnak szerencsét és eredményes munkát.

— Ma a magyarságnak két kötelessége van: harcolni és dolgozni. Nekünk dolgoznunk kell. Ebben az

országban dübörögni kell a munkának, nehogy a honvédeink harca meddő, hiábavaló legyen.

Nem lehet kifogást emelni, azt mondani, hogy a többlet-termelésnek akadályai vannak. Minél kevesebb van valamiből, annál jobban kell felhasználni. Lehet és kell fokozni ennek az országnak a termelését, elsősorban a szervezés útján.

Nem vagyok hajlandó elismerni egyenlőségnek a javakból való egyforma részesedést. Az egyenlőség fel fogása szerint azt jelentik, hogy ahol nagyobb a szükség, oda kell többet juttatni és akiknek volt módjuk, hogy jobb viszonyok között tartalmat gyűjtsenek, azoknak semmi sem jár. Csak egyet lehet ma követelni, azt, hogy akik kinn harcolnak, kapjanak meg mindent, ami harcuhoz szükséges és idebent az országban biztossággá a rend.

Aki nem dolgozik, ne várja a kormány gondoskodását

— Nem lehet fenntartani azt, hogy mindenki tetszése szerint azt termel és fogyaszt, amit akar. Nem szabad, mert nem tudunk fenntartani olyan üzemekeket, amelyek ha talán nem is egészen a fényűzést szolgálják, de olyan árukat állítanak elő, amelyeknek ma nincsen fontosságuk. Nem elég a vállalatok összehangzott működését biztosítani, hanem meg kell szervezni a munkásságot, a munkaerőgazdálkodást. A munkaerőgazdálkodást másként, mint magának a munkaerőknek szervezésével megszervezni nem lehet. Csak ez teszi lehetővé, hogy minden munkákezet ezáron tartásunk. Tehát ne maradjon egy munkákezt sem munka nélkül. Ha pedig munka nélkül akar maradni, akkor kényeztethető legyen a munkára, mert aki

nem dolgozik, az nem fog enni sem. Aki nem dolgozik, ne várja a kormány gondoskodását.

Ennek a szervezésnek azonban csak akkor lehet eredménye, ha abban a napi politika és a pártpolitika nem szólhat bele. (Kitérő teps.) Sem a jobboldali, sem a baloldali pártpolitikának a munkássághoz férközni nem szabad.

Ez a szervezet legyen a munkákezt érdeképviselete, de ne szolgálja egy politikai párt érdekeit. Természetes, hogy kapcsolatot kell teremteni a munkás és munkadó szervezetek között, hogy ki egyenlithessék az elkerülhetetlenül felmerülő ellentéteket.

— A termelőmunkások közül sokan

azt hiszik, nagy jelentősége van a zsidókérdés most folyó megoldásának. Ne tölzsozzék el a zsidóknak a termelőmunkában fennálló jelentőségét, mert ez nem annyira a termelőmunkában, mint inkább

A zsidók után ei kell tüntetni a zsidóbujtatókat is

— Senki sem akarja a zsidóságot a világból kiirtani, csak fajtánkat szeretnénk megmenteni káros befolyásától. Azt hiszem, mindnyájan, akik a fajvédelmi gondolatnak harcosai vagyunk, nagyon boldogok leszünk, ha Ahasverusnak szerencsétlen népe ezen a földgolyón valahol hazát talál és ott felépíti az állami életet, messze a mi hazánktól. (Nagy taps.)

— De azért is nyugalomra és komolyságra van szükség a zsidókérdés megoldásában, mert senkinek sem lehet célja, hogy népünk részvétét és szánalmát ébressze fel a zsidóság iránt.

— A zsidókérdés megoldása azonban nem azt jelenti, hogy fel kell váltani a zsidókat keresztényekkel. Sajnos a múltban jórészt ilyen felületi kezelést történt, pedig ezzel nem érünk el mást, mint azt, hogy a zsidó befolyást nem közvetlenül, hanem régi keresztény családok ivadékaik érvényesítsék, akik hajlandók voltak őseik által rájuk hagyott tisztes családi nevüket, odaadni hitvány pénzért ennek a célnak szolgálatába. A zsidóügyek megoldása még nem jelenti tehát a zsidókérdés megoldását.

A zsidók után ei kell tüntetni a zsidóbujtatókat is; akiket szeretünk strohmanoknak nevezni. Csak ezek kizárása, vagyis a magyar gazdasági életben a keresztény erkölcs és magyar tisztesség jelenti a zsidókérdés teljes elintézését.

— Nagyon súlyos és nehéz kérdések ezek, amelyekről így beszélni sokkal könnyebb, mint megoldani, de éppen azért, mert ilyen nehéz kérdés előtt állunk és ilyen súlyos időben kell megol-

uzleti oldalon jelentkeznek, aminek ma kétségtelenül sokkal kisebb a fontossága, mint volt békeben, a liberálisizmus

A zsidókérdés végleges rendezése a magyar gazdasági életben nem okoz zavarokat, mert a kormány a termelés folytonosságát még a zsidókérdés megoldásánál is fontosabbnak tartja. Általában a zsidókérdés megoldásában legyünk tisztában azal, hogy senki sem célozza a zsidóság kiirtását és sanayargatását. A kormány eddig egyetlen olyan rendelkezést sem tett, amelyből ez volna következtethető. A zsidókérdés megoldásában nem lehet irányadó a gyűlölettel fűtött antiszemizmus, hanem kizáróan a szeretettel áthatott fajvédelem. (Nagy taps.)

danunk, kell mindnyájunknak összefogni. Aki ma sem tud a másoknak kezet nyújtani, aki ma is azt keresi, hogy mi élezi ki, hogy mi az, ami estleg elválaszt bennünket, nem pedig azt, ami összefog, az szörnyen vétkezik a magyarság ellen. Aki személyi érdekeit nem tudja háttérbeszorítani a közérdekkel szemben, az ma a világ egyik legnagyobb bűnöse. De ha bárki mégis azt érezné, hogy nem tud keztenyújtani a másoknak, az legálább álljon félre, mert azokat, akik nem tudják megéteni az idők szavát, akik megegyeszer mohácsi vést akarnak felidézni, azokat eltiporja az ország és mi tovább haladunk azon az úton, amely hitünk, meggyőződésünk szerint egyedül célravezető és amelyről letérni nem vagyunk hajlandók.

A miniszter általános tetszéssel fogadott beszéde után Borbély Sándor alispán berekesztette a rendkívüli közgyűlést.

NYILTTÉR

Felkérem a „Florenz” mérleg, súly és fémárúgyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Kapisztrán-tér 2. sz. irodahelyiségében hiteltérdelemően jelentsék be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követeléseik nem vétetnek figyelembe.

Nagyvárad, 1944. május 23.

NAGY SANDOR
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

ben, de az egyszerű módszerek itt sem elégitették ki. Apró lázadásokat is igyekezett előkezesíteni és egyik közülük mezesemenő következményekkel járt. Amikor a foglyok lázadni kezdtek, maga a fogházigazgató ment, hogy lecsillapítsa őket. Előbb szóp szóval próbálkozott, amikor ennek nem volt eredménye, hangosan süvítette végig a folyosón:

— Csönd legyen, mert lövünk!

A foglyok nyomban visszahúzódtak s elhallgattak, csak egyetlen cellában folyt tovább az ordítózás. Sztalin tartózkodott benne néhány vezetőtársával együtt. A fogházigazgató ebbe a cellába lépett s rövid, de hangos párbeszéd következett, aminek az lett a vége, hogy Sztalin az éjjeli edényül szolgáló vödört — amely minden cellában ott állt — teljes tartalmával együtt a fogházigazgató nyakába zúdította. Példá-

lan botrány támadt. Az összes cellaajtókat nyomban elzárták s a foglyok riadtan várták a következményeket. Pár nap mulva megtörtént a döntés. Hűsvéti ünnep következett, az a nap, amikor a

börtön lakói is különös kedvezményben részesülnek: jobb ételt, itált, cőt dohányt is kapnak.

A döntés az volt, hogy Sztalinnak ezen a napon kell veszőfutást kiállnia. A bakui háziezred egyik százada vonult fel a börtönudvarra, hűsvét vasárnapján L. ezredes vezetésével. A katonák két sorban, egymással szemben állottak fel: mindegyiknek korbács a kezében. Az udvarra kivonultatták az összes foglyokat, hogy az elrettentő büntetést végignézzék. Sztalint levették a földről és megindítják a katonák szembenálló sorfala között. Az ezredes elkialtja magát:

— Teljes erővel üssétek!

Megkezdődött a veszőfutás. Sztalin végigvonul a kettős sorfal között s minden katona hatalmasat vág rá. Elájul mire a végére jut és eszméletlenül hurocolják be cellájába.

Tíz év mulva, mint győztes vonul be Sztalin Bakuba. Az ezredes minden hozzátartozóját lefogatja és kivégezti...

A börtönélet további napjai esendesen telnek. Sztalin óvatossá s csupán

arra törekedik, hogy a külvilággal való érintkezését továbbra is fenntarthassa.

Egyik napon eszegetően öltözött fiatal leány piszkos kendővel, bekötött fejével jelenik meg a börtönőrnel és hozzászól: ezredes megengedje, hogy a cellákba bemehessen és piroszokit — orosz pástétomot — árulhasson a foglyok között. Az őrnek megosik a szíve a könyörgő leányon és megadja az engedélyt. A leány sorra járja a cellákat és Sztalinnál is megjelenik.

— Kérem, vegyen tőlem egy kis piroszokit. — mondja síró hangon. — Beteg az édesanyám, néhány kopekre volna szükségünk.

Sztalin nyomban felismeri. Allélujeva Nadia volt.

Sztalin két pástétomot vett a leánytól s mindkettőben üzenetet talált. Az első a pártvezetőségétől jött, a másikat maga Nadia írta és értesítette, hogy a lakásból eltüntették a kompromittáló iratokat s a továbbiakban többször be fog járni a börtönbe, hogy közvetítse a levelezést. Nadia újra és újra megjelent piroszokit árulni mindaddig, amíg

a rendőrfőnökség intézkedésére a börtönből újra száműzetésbe nem küldték Sztalint. Ez alkalommal Wologdába deportálták, de most is csak pár hónapot töltött ott és sikeresen kerekelt oldott.

Egy jellemző epizód maradt fenn a wologdai napokból. A táborban, amelyben több kitoloncolttal együtt élt Sztalin, volt egy lova. Sztalin nagy kedvvel foglalkozott a lóval, etette, itatta, gondozta. A foglyok egyik napon a közeli kis, de mély befagyott folyó jegét töröggették, hogy halat fogjanak. Társuk fűszé távolabbra elkalandozott és beszakadt alatta a jég. A többiek menteni próbálták, de sikertelenül. Sztalin meg se moccant. Közönyösen ment haza, nem érdekelte társa halála. Otthon első dolga volt a lóról gondoskodni. Az egyik fogoly szemrehányóan jegyezte meg:

— De nagyon szíveden vieseled ennek a dögnök sorsát. A barátod életéért egy lépést sem tettél.

Sztalin röhögve válaszolt:

— Ember mindig leez elég. De ló?...
(Folyt. köv.)

Diákok a püspöki könyvtárban

A püspöki palota kapuján kereskedelmista és gépiparista diákiúkból álló csoport fordul be. Tanulmányozó lélekkel néznek körül és a könyvtárhoz vezető útát kereszlik. Lindenberger János dr. nagyprépost lehetővé tette, hogy az érdeklődő diákok, akik egyben a SIG egyesület tagjai, megnézhessék a hatalmas könyvtárt. Alig mult el a délutáni káptalani zsolozsma s már ott találják a fáradhatatlan nagyprépostot a könyvtár-teremben munkába merülve. Szívesen fogadja a fiúkat és ismert közvetlenségével mutatja be a 45 ezer kötetből álló könyvtárt.

Öt teremben nyert elhelyezést a könyvtár. Az első Szaniszló püspök hagyatékából fennmaradt könyvtár. Az egyetemi tanárból lett püspök gazdag örökséget hagyott az egyházmegyére. Természetesen nemcsak hittudományi, hanem más tárgyú művek is bőségesen találhatóak benne. A második teremben a Lipovniczky könyvtár van. Érdekes szekrényházat láttak itt a diákok. Betűvel számozták az egyes szekrényeket és amikor az ABC betűi kifogytak, akkor kettőzve kezdték, illetve folytatták a számozást. Különböző ez régi gyakorlat volt a könyvelőállás történetében. A könyvlapokat nem számokkal, hanem betűkkel jelölték. Gazdag gyűjtemény áll itt a klasszikus világ történetéből. Nemrégiben egyik debreceni egyetemi tanár látogatta meg a könyvtárt — beszéli a nagyprépost úr — s szinte újjongott örömeiben, amikor meglátta a Corpus Historiae Bizantinae c. sorozatot, de egyben sajnálkozott is, hogy nem az egyetem könyvtárában található ez. Ebben a részben több ősnymtatvány is látható. Pl. egy XVI. századból való Szentírás. Az ősnymtatványokat úgy készítették, hogy a betűket külön fából kifaragták. De így is szép kiállítás, hártába kötött munka. Ugyancsak itt pihennek azok az iratok és kiadványok, amelyeket Lipovniczky püspök magával hozott a legutolsó egyetemes zsinatról, 1870-ben. A nagyprépost úr ezzel kapcsolatosan elárulja egyik vágyát: Ha a jó Isten erőt ad — mondja — fel akarom dolgozni Lipovniczky püspök római útját. A harmadik teremben a neves Ipolyi püspök könyvtára kapott helyet. Itt főképp folyóiratok gazdag gyűjteménye tekinthető meg. De értékes magyar vonatkozású ősnymtatvány is található. A híres ferences, Temesvári Pelbárt Sermomnes Pomerii c. prédikációs gyűjteménye 1499-ből ősnymtatványban maradt fenn. A lapszélteken bejegyzések vannak, pl. egyik még a XVI. századból. Igen régi magyar énekeskönyvek, oklevelek változatos sorozata teszi roppant értékessé ezt a részét a könyvtárnak.

A fiúk szinte ámulva hallgatják és tekintenek bele ezekbe a történelmi művekbe és sejtik azt a páratlan kincset, amelyet a könyvtár tartalmaz. A könyvtár fődöntő részének megtekintése ezzel véget ért. Az emeleti részen folytatódik az Ipolyi könyvtár. Különösen a latin és görög szentatyák művei képviselnek itt nagy értéket. Gyönyörű kötetben 320 kötetben a latin és 280 kötetben a görög szentatyák örökértékű írásai sorakoznak. Az ötödik rész, a Széchenyi könyvtár a lakosztályban van és ezt nem tekintették meg a diákok.

Gazdag élményt jelentett az ötnegyed-órás könyvtár-megtekintés. Váradon vannak értékes történelmi emlékek. A püspöki palota hatalmas falai országos viszonylatban tekintélyes, értékes könyvtárt rejtnek.

Sok panasz merült fel a debreceni gettó ellen

A vidékről is Debrecenbe szöktek a zsidók

Debrecen városában a zsidók részére már megcsinálták a gettót, de technikai okok miatt onnan még nem tudták kiköltöztetni az összes keresztény családokat. Ennek következtében állítólag a gettó zsidó és keresztény lakos közt gyakran összetűzésre kerül sor, sőt volt már példa arra is, hogy a zsidók egy keresztény asszonyt megverték.

A gettóban felállított zsidó rendőrség egyáltalán nem avatkozott bele a dolgokba és hagyták, hogy a keresztény asszonyt súlyosan bántalmazzák. Hír szerint előfordult több ehhez hasonló eset is. Az inzultált keresztény lakók a rendőrségen megtették a bűnvádi feljelentést. Mint a debreceni lap helyesen megjegyzi, a további surlódások elkerülése végett elsősorban arra lenne szükség, hogy a lakáshivatal a még gettóban lakó keresztényeknek a gettó falain kívül biztosít-

son megfelelő lakást. Erre meg is van a lehetőség, mert annyi lakás felszabadult, hogy azokban mindenkit kényelmesen el lehet helyezni.

Panasz merült fel egyébként amiatt is, hogy a zsidók délelőtt 11 és 1 óra között — amikor tudvalevően szabad a városba bejárniok — mindent összeyásrolnak.

Debrecennel párhuzamban különben Hajdu megye számos községében, kijelölték már a gettó területét, sőt egyes helyeken már meg is kezdődött a zsidók gettóba telepítése. Végül érdemes még megemlíteni, hogy Mikepércsről egyetlen zsidót se tudtak abba a községbe átviinni, ahol számukra a gettót kijelölték, mert az említett község zsidó lakói valamilyen Debrecenbe szöktek és ott költöztek be a gettóba. A hatóságok természetesen az ügy kivizsgálására megtették a kellő intézkedéseket.

Budapestre utazik a főispán és a helyettes polgármester

Nagyvárad, május 23. Vitéz Rajnay Károly főispán és dr. Gyapay László helyettes polgármester szerdán délelőtt gépkocsival Budapestre utazik. A főispán, mint a város és a vármegye közellátásügyi kormánybiztosa közbenjár a földművelésügyi és a közellátásügyi miniszteriumba

Bihar megye és Nagyvárad fa ellátása érdekében, amire vonatkozólag a helyettes polgármester részletes javaslatot tett. Dr. Gyapay László a belügyi, a közellátásügyi, a kereskedelmi és a pénzügyminiszteriumban végez nagyfontosságú közbenjárásokat és a hét végén tér vissza.

Minden intézkedés megtörtént légitámadás esetére

Nagyvárad, május 23. A helyettes polgármester a napokban az érdeklített ügyosztályok vezetőinek bevonásával fontos értekezletet tartott a légitámadás esetére szükséges intézkedések foganatosítása, illetve a már megtett intézkedések rendszerbe foglalása céljából. A romeltakarítás, a sebesült-ápolás, továbbá a kibombázott élelmezésének, felruházásának, elszállításának kérdéseit, a kártalanítási eljárást, a gyorssegélyt, stb. beszélték meg, öss-

hangba hozva az egyes ügyosztályoknak légitámadás bekövetkezése esetén szükségessé váló munkáját. Minden esetre seregre számíthatva megtörténtek az intézkedések.

A helyettes polgármester ma délután végigjárta az összes nyilvános óvóhelyeket, részben személyes tájékozódás céljából, részben pedig, hogy az esetleg szükséges rendelkezéseket soronkívül megtegye.

Üzen az otthon

Üzenet Szokolcsy Istvánnak

A fronton küzdő katonáinktól ma ismét több levél érkezett szerkesztőségünkbe. Tóth Sándor szakaszvezető (Tp. P. 638) újságok küldését kéri. Szöllősy Gyula tizedes pedig (Tp. H. 262) pedig Nagyváradra üzeni feleségének, Gyuszikának és Ilkének, hogy jól van és sokat gondol rájuk. Irjanak sokat és sűrűn, mert nagyon örül, amikor hazulról levelet kap. Szeretne már itthon lenni és a kis Ilkével játszani. Gyuszikával pedig sétálni. Boldog pünkösdi ünnepeket kíván és üdvözlését küldi a vármegyei tisztai- és altisztikar-nak, valamint az összes ismerősöknek.

Itthonról Szokolcsy István tartalékos

Üzen a front

honvédnek (Tp. V. 902) szóló alábbi, meglehangú, kedves üzenetét közöljük:

Édes Pistám! Lapjaidat megkaptam. Csodálkozom, hogy nem kapsz hírt felőlünk. Egészségesek vagyunk csak te hiányzol.

Irod: büszke vagy, hogy hazánkért és értünk harcolhatsz. Segítsen meg a jó Isten, hogy eredménnyel harcolhassatok. Bizom benne, hogy győzelmesen és egészségesen hazatérsz, mert akiért két kis ártatlan gyermek imádkozik, négy kis angyal pedig fentről vigyáz, annak baja nem történhetik.

Szeretettel csókolunk:

Vicád, Pötyike és Ücsike.

NYILTTÉR

Felkérem a We-Ego cipőgyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Báthory-utca 12. sz. irodahelyiségében hiteltérdemlően jelent-
sék be, annál is inkább, mert ezen határidő eltelte után követelések figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1944. május 23.

LEVENDAY SANDOR
vállalati vezető,
hatósági megbízott

NYILTTÉR

Felkérem a Szántó Dezső és Fia redőny és kályhagyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, gróf Vecsey-utca 10. irodahelyiségében hiteltérdemlően jelentsek be annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések nem vétetnek figyelembe

Nagyvárad, 1944. május 23.

SZENTES ZSOLT,
okl. gépészmérnök,
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Halász Testvérek redőny és laktosáruvagyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Várady Zsigmond-utca 6. irodahelyiségében hiteltérdemlően jelentsek be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1944. május 23.

GRAMANTIK FERENC
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem az Eterna cipőgyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Várady Zsigmond-utca 27. irodahelyiségében hiteltérdemlően jelentsek be annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések nem vétetnek figyelembe.

Nagyvárad, 1944. május 23.

BOROS MIHALY
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Szénas és Oxigéngyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Gillyányi-utca 9. sz. irodahelyiségében hiteltérdemlően jelentsek be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1944. május 23.

NESZLI GÁSPAR
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Nagyváradai Hajdismű és Fésűáruvagyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Kolozsvári-utca 21. irodahelyiségében hiteltérdemlően jelentsek be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések nem vétetnek figyelembe

Nagyvárad, 1944. május 23.

BORONKAY PÁL
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 hóra 4.30 P.
 3 hóra 12.40 P.
 Postatakarékpénziári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adjuk vissza.

X. PIUS PÁPA KIHANTOLÁSA.
 Rómából jelentik: Az 1914-ben elhunyt X. Pius pápa holttestének a napokban történt ünnepélyes kihantolása alkalmából kivették a holttest néhány esigolyasontját, amelyek ereklyék lesznek. XII. Pius pápa legközelebb megtekinti elődje holttestét, amelyet azután újra eltemetnek. A holttestet szilfakoporsóba, majd ezt a koporsót ciprusfából készült koporsóba és végül a két koporsót ólomkoporsóba helyezik.

Beiktatták Somogy vármegye új főispánját. Kaposvárról jelentik: (MTI) Történelmi fénytel és a népi rétegek felvonulásával iktatta be Somogy vármegye törvényhatósága főispáni székébe dr. Szathmáry Lajost. Az üdvözlések után Kádár Levente belügyi államtitkár tolmácsolta a belügyminiszter üdvözlését. — Utána Incze Antal országgyűlési képviselő felolvasta vitéz Imrédy Bélának a főispánhoz intézett levelét, majd tolmácsolta a Magyar Megújulás Pártjának üdvözlését.

ATMENETI BEVONULÁSUK UTÁN, HALOMRA GYLKOLTÁK EGY LENGYEL FALU LAKOSSÁGÁT A BOLSEVISTÁK. Varsóból jelentik: (MTI) A NPI jelenti: Mint a Gomelből nyugatra eső frontszakaszon a frontmögötti terület sok más helységében, Stwaski faljában borzalmasan halomra gyilkolták a lakosságot. Stwaski legöregebb polgára beszámolt arról, hogy a bolsevisták által felfegyverkezett banditák, amikor a bolsevisták átmenetileg bevonultak, este törvényt hoztak a lakosság fölött és az ítéletet végre is hajtották. A ezereken átlenyúló áldozatoknak a eliktatása mesébe elhallgatott. Eddig a falu 280 lakójának meggyilkolását állapították meg.

Szent Mónika Község tárgysorslaték bizottságának közleménye: Hatósági rendelkezés értelmében, pünkösd hétfőjén, a Hitler-utcai Premontrai gimnázium nagytermében nem tartható meg a nyilvános narszuszás. Ehelyett közjegyző vezetése mellett és a hatósági kiküldöttek jelenlétében, zártkörűen sorsszuszást eszközölünk, a megelőző időpontban. A nyerszuszások sorozatát minden egyes nagyvárad lap május 31-iki számában közöljük, valamint ezen nyerszuszások kimutatását a Sas alatti és Rákóczi-uti Hungya üzletek és a Rákóczi-uti Haas féle szőnyegkereskedés kirakatában kifüggesztjük. A nyerszuszások tárgyakat június 1-től kezdődően július 15-ig bezárólag mindennap délután 4 és 6 óra között sorsjeggy felmutatása ellenében adjuk ki a Római Katolikus Nőszövetség Bihar Kerületi Központja irodájában, Pray György-utca 5. szám alatt. Nagyvárad Római Katolikus Egyházközség Asszonycsoportja Szent Mónika Község.

AMIKOR A HEGYEK EGÉSZ KÖZEL LÁTSZANAK — ESIK AZ ESŐ. Egészen látsza időben néha úgy látszik, a hegyeket akár kézzel is elérhetjük. Ez a látszót a levegő páratartalmának tükörjele. Minél melegebb a levegő annál több nedvességet tud magába venni. Ezzel a ténnyel összefügg a párateltség, amelynek szükségszerű folványa a lecsapódás.

KORONA Filmszínház

ITÉLA FOLYÓ

Az emberi szenvedély és munka nagyszerű filmje

Szerdán bemutató:

Idegen utakon

Tolnay, Sulyok, Szilassy, Fáy

Gyűlést tartanak a sütőiparosok. Nagyvárad, május 23. A sütőiparos szakosztály tagjai május 24-én, szerdán délután 4 órai kezdettel gyűlést tartanak a Baross Szövetség hivatali helyiségében. A gyűlés keretében a pékségek bejelentésével kapcsolatos problémák és több más időszerű kérdés kerül megvitatásra.

NEGYVENÖT PERCIG AD ZENÉT. FORGÁS NÉLKÜL AZ ÚJ GRAMOFONLEMEZ. Koppenhága. (NST) Adán gramofonipar olyan új találmányról számol be, amely forradalmi újítást jelent. Az új találmány lényege abban áll, hogy teljesen új szerű hangvisszaadást értek el gramofonlemezekről. A lemezek nem forognak, mint az eddigiek, hanem elektromos fotocella adja vissza a hangot a négyszögletes üveglemezről. A motorzúgás és más zörejek így nem zavarják többé a hangot. Az új lemezek játékidője 45 perc, úgyhogy egész szimfóniát végig lehet hallgatni lemezváltás nélkül. Az új, különleges gramofonkészüléket minden rádiókészülékhez hozzá lehet kapcsolni.

VITÉZ RATZ JENŐ A TOKAJHEGY-ALJAI KERÜLET KÉPVISELŐJE. A Magyar Országos Tudósító jelentése szerint: A tokaj-hegyaljai választói körületben vitéz Rätz Jenő miniszterelnök-helyettes, mint egyedüli jelöltet a Magyar Megújulás Pártjának programjával egyhanguan országgyűlési képviselővé választották.

BELVÁROSI

Szerdától

Nótáscsavargók

A legmulatságosabb német vigjáték

MINISZTERTANACSTOT TARTOTT A TÖRÖK KORMÁNY. Ankarából jelentik: (Magyar TI) A török kormány tagjai hétfőn délben minisztertanácsra ültek össze a miniszterelnöki palotában, Szaradzaoglu miniszterelnök elnöklésével.

Modern embervadászok. Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf különtudósítója „Embervadászat” címmel eseteket sorol fel, amelyekben amerikai vadászpilóták Pommeraniában és Mecklenburgban legítámadásaik alkalmával valóságilag vadásztak a német polgárookra.

Feldarabolta feleségét — kötélaltali halálra ítélték. Bajáról jelentik: (MTI) A bajai rögtönítélő bíróság kötélaltali halálra ítélték Csutok Béla 36 éves jános-halmi földművest, aki kaszával feldarabolta feleségét. A bíróság kegyelmi tanácsa alakult át. A bíróság határozata titkos.

VIGYÁZAT!

Bacilusokkal beoltott kísérleti nyulakat loptak a bábaképzőből

Nagyvárad, május 23. A Bábaképző Intézet istállójában az elmúlt éjszaka betörők garázdálkodtak és ellopták az ott talált kísérleti nyulakat. Az egészségügyi intézmény vezetősége az esetről, — a betörés felefelezése után — természetesen jelentést tett a rendőrségnek és közölte azt a körülményt is, hogy a kísérleti nyulak tifusz- és egyéb bacillusokkal voltak beoltva.

A rendőrség megtiltotta a szükséges intézkedést a tettes kézrekerítése érdekében s egyben figyelmezteti a közönséget, hogy a nyulvárlásnál legyen rendkívül óvatos. Gyanus egyéntől senki se vásároljon nyulat, mert nem lehetetlen, hogy az a Bábaképző Intézetből ellopott kísérleti állattal azonos. Ezek a megfertőzött állatok már a velük való érintkezés révén is terjeszthetik a betegséget, elfogyasztásuk esetén pedig feltétlenül tifuszos megbetegedést okoznak, úgy hogy a „nyulcsemegé” az elfogyasztó életébe kerülhet.

NYILTTÉR

Felkérem a Pallas litográfia összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül, az üzem Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 6. irodahelyiségében hiteltérdemlően jelentsek be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések figyelembe nem vétetnek.
 Nagyvárad, 1944. május 23.

BALÓ ALBERT
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Patria irónygyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Fábán Lajos-utca 1. irodahelyiségében hiteltérdemlően jelentsek be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések nem vétetnek figyelembe.
 Nagyvárad, 1944. május 23.

LIBIK KÁROLY
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

Kávéházakban és vendéglőkben kérj Magyar Lapok at

A Német Akadémia Nagyváradai Lektorátusa

A Német Lektorátus közli, hogy a

DAHLKE TRIO

kamaraegyüttese a nagy érdeklődésre való tekintettel szerdán este 6 órakor új műsorral a Német Lektorátus termében ismét hangversenyt ad. Belépés díjtalan

PÁSZTORLEVÉLBE TILTAKOZIK BELGIUM HERCEGPRIMÁSA AZ ANGOLSZASZ LEGITERROR ELLEN. Brüsszselből jelentik: (Magyar TI) Az Interinf jelenti: Van Roey, Belgium primásának, vasárnap Belgium valamennyi templomában felolvasták azt a pásztorlevélt, amelyben élesen tiltakozik az angol-amerikai terrorbombázók durva kíméletlensége ellen. A pásztorlevélben Nagybritannia és az Egyesült Államok kormányához, valamint a szövetséges országok köztvéleményéhez fordul. Nem annyira kegyelmet és könyörületet kér, mint inkább az észszerű belátáshoz és a lelkiismerethez folyamodik.

MÉG A HÉTEN VISSZATÉR MADRIDBA A BRIT NAGYKÖVET. Lisszabonból jelentik: (MTI) Mint a brit hírszolgálat jelenti: Sir Hoare, madridi nagykövet Artur Yenenen, brit ügyvivő tragikus halála miatt, kénytelen megrövidíteni szabadságát és előreláthatólag még a héten visszatér állomáshelyére. Londoni politikai körökben egyébként úgy tudják, hogy Hoare a háború következő szakaszának befejeztéig megtartja nagyköveti tisztét.

Hankiss János — a Tisza István Tudományegyetem rektora. Debrecenből jelentik: (MTI) A Tisza István Tudományegyetem 1944—45. tanévre Hankiss János bölcsészettudományi kari tanárt választották rektorrá.

Jókai emlékünnepe a réti reformátusoknál. Lélekelmelő ünnepség színhelye lesz pünkösd mindkét napján délután 5 órakor a réti reformátusok Árpád vezér-utcai gyülekezeti terme. Május 4-én volt a nagy magyar regényíró halálának negyvenedik évfordulója. Ez alkalomból a réti református ifjúság önképzőköré emlékünnepeket rendez az iskolán kívüli népművelés keretében a következő műsorral: 1. Himmusz. 2. Jókai Mór cimen tart ünnepi megemlékezést: dr. Szabó Lajos lelkipásztor. 3. Pünkösd énekeket énekel a Missziói énekkar. Vezényel Kovács Győző tanár. 4. Szabolcska: Jókai c. költeményt szavalja: Bereczki Gizella. 5. Jókai Aranyember című regényének színpadi megelevenítése. Közreműködnek a Horváth István telep műkedvelői, Gyenge Árpád rendezésében. Belépődíj nincs. Önkéntes adományok a bombakárosultak segélyezését szolgálják.

Könyv és Kultúra

Túl a Kárpátokon...
Vitéz Csikós Jenő könyve

A kiváló katonairó könyvének előszavában megokolja, miért tartja szükségesnek, hogy írásával megismertesse a magyar közönséget. „Mert évszázadokon át is ritkán jut az ember — írja a szerző — ilyen fantasztikus nagy, véres és tanulságos élményhez.”

Szemtől-szembe látni, milyen tragikus sorsra jut egy nemzet, ha nem a maga belső államhivatásának hangjára, hanem idegen propagandára hallgat — óriási élmény, emberi szempontból bármily szomorú is.

És szemtől-szembe állni a mezeten bolsevizmussal, eredményeivel, lelki és testi és etikai pusztításaival. — még megrendítőbb.”

Ezt írja a kiváló szerző művének előszavában, de nem is tudjuk megfelelőbb szavakkal jellemezni ezt az érdekesítően megkapó könyvet. Öt ezer kilométer történetét kapjuk benne, amelyet a szerző a szovjet pokol háborus területén átél a Kárpátoktól a Donig. Halál országútjának nevezi ezt az utat. Nem is más ez. Az ember mélyeséges részvétellel olvassa a szerencsétlen orosz népek gyászos életét, amelybe a zsidó marxizmus taszította. A könyv nyomán megérődtünk abban a hitünkben és meggyőződésünkben, hogy a bolsevizmus nem más, mint a keresztényiség szárdok igába gyűrése. Hiteles adatok, vallomások és beszéletek alapján kitarul előttünk a zsidó terror szörnyülete, amely katakombákba kényszerítette a régi világ keresztény lelkületét. A szerző ezáltal eseten írt le, amidőn félve és reszketve nyúlnak az öregek az elrejtett érmek, képek után és megilletődve esőkolgatják, mikor látják, hogy a magyarok és németek nem bántják őket ezért, mint tették saját honfitársaik, akik a zsidóság propagandájára az isentelenség tanát írták harci lobogójukra.

Az élet hontakozik előttünk a könyv lapjain, a harcmezők élete, a frontmögötti tábor színes rajza, a magyar öszereztetés, a német szervező erő csodálatos képe színes és érdekes leírásokban gyönyörködteti az olvasót. Regénynél érdekesebb vitéz Csikós Jenő könyve. Ma mindenkinek ismernie kell ezt a könyvet, ha megismeri, kellőképpen tudja majd értékelni a nagy harcot, amelyet a magyar katona a német szövetségessel vív a keleti harcmezőn.

GAZDAG ÉS ÉRDEKES tartalommal jelent meg a *Láthatár*, kisebbségi kultúrászemle májusi száma, amelyet Fülei Boda István dr.: „A nemzetiségi kérdés és az eszményi állampolitika” című figyelemreméltó értékezője vezet be. Zrínyi József S. J.: „A természetjog rendező szerepe a magyar nemzetiségében”, Kemény Gábor: „Gondolatok a Kárpátaljáról” és Nyíri Imre: „Közép-európa nemzetiségi térképe” című sikerült írásait emlíjük még ki. A könyvszemle rovatban Domokos Sámuel, Tamás Lajos könyvéről, Tóth Béla két új román költő verskötetéről, dr. Wagner Ferenc pedig Szabedi László, a tehetséges erdélyi költő és esztéta „Ész és bűbáj” címen megjelent tanulmánykötetéről, továbbá Kovács Endre Hantos Gyula és Vajkai Aurél könyvéről emlékszik meg. „Szent Margit és szigete” címen dr. Haász István tábori püspök előszavával megjelent értékes forrásmunkák felhasználásával írt könyvről Bihari Sándor tollából olvasunk beszámolót. A változatos folyóiratot pontos sajtószemle és gazdasági rovat egészíti ki.

Megrendítő öngyilkosságot követett el
egy nyugdíjas mozdonyvezető

Felmetszette a hasát

Nagyvárad. Tegnap két esetben kíséreltek meg öngyilkosságot Nagyváradon. Ötvenegy Markeri Jánosné 70 éves asszony nagymennyiségű luminalt vett be, minek következtében eszméletét veszítette. A kihívott mentők beszállították a Szent József kórházba, ahol gyomormosást alkalmaztak. Állapota súlyos.

Hubert István 50 éves Árpád vezér utca 12. szám alatt lakó nyugalmazott mozdonyvezető borzalmas módon

akart megválni az élettől. Egy élesre fent késsel felmetszette a hasát a ezáltal mintegy 12 centiméteres mély sebet ejtett magán. Telefonon értesítették a mentőket, akik az életuntat beszállították a közkörház sebészeti osztályára s azonnal műtétet hajtottak végre rajta, azonban nem sok remény van életbenmaradásához.

Mindkét öngyilkos ügyének kivizsgálására bevezették a nyomozást.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Eladó leányok kedden este
filléres helyárrakkal

Figyelem! Csütörtöktől az esti előadások fél 7 órakor, a délutáni előadások fél 4 órakor kezdődnek!

Eladó leányok kedden este 6 órakor kerül színpadra filléres helyárrakkal a népművelési előadás sorozatban. Jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

Zsákbamacska nagyszerű operett szerdán este 6 órakor ismét műsoron van Jurik Julesi felléptével. Csupa kacagás és derű. Hangulatos muzsika. Pompás kiállítás.

Hadik huszárok, az idény kimagasló sikerű operett-újdonosságát csütörtök este fél 7 órakor mutatja be a színház bemutató bérletben. A bér-

leti előadása pénteken, szombaton este, pünkösd vasárnap délután és este, valamint pünkösd hétfőjén este bérletszünetben kerül színpadra. Főszereplők: Hamvai Laci, Kemény Gizi, Lányi Emmi, Szabó Ernő, Lendvai Lajos, Tanai K. Emil, Culácsy Albert, Halasi Gyula, Barys Béla és Kiss István.

Szombat délután fél 4 órakor filléres helyárrakkal az idény legnagyobb prózai sikere, Az első kerül színpadra.

MŰSOR:

Kedden 6 órakor: Eladó leányok.
Szerdán 6 órakor: Zsákbamacska.
Csütörtökön fél 7-kor: Hadik huszárok.

SPORT

Első tavaszi vereségét
szenvedte el vasárnap a Töri

A MAV is kikapott Szatmárnémetiben

Mindkét NB III-as csapatunk idegenben játszott. A Törekvés Püspökladányban, ahol 2:1-es vezetés után 3:2-re kapott ki, míg a MAV, bár 10 főre olvadva is igen jól játszott, két, balszerencsés körülmények közepette bekapott góllal veszítette el a mérkőzést.

Örök igazság az, hogy a labdarúgás azért olyan érdekes, mert állandóan meglepetéseket tartogat a szurkolók számára. Ilyen meglepetésnek lehet nevezni csapataink vasárnapi vereségét.

A Törekvés Püspökladányba ment, hogy vezető pozícióját megerősítse. A MAV pedig Szatmárnémetibe utazott, hogy az ottani testvércsapat legyőzésével befogja a Töröt. Ha győzött volna, ma ismét listavezető lehetne. Így azonban a Törekvés továbbra is megtartotta egy pontos vezetését. A helyzet tehát semmiben sem változott. A bajnokság sorsa továbbra is nyitott. Két mérkőzés van hátra és még nincs tisztázva a bajnok kérdése.

Ha a Törekvés mindkét hátralevő mérkőzését megnyeri, akkor bajnok lesz. Nagyon kell azonban vigyázni a csapatnak. A vasárnapi vereség

főoka Balogh kapus gyenge teljesítménye volt. Mindhárom gólt védenie kellett volna. A védelem is csak az első félidőben működött jól. A másodikban kissé visszaesett. A csatársor ha nem pepecsel annyit a labdával, akkor még 2-3 gólt rugthatott volna. Mintha bizonyos fokú könnyelműség is láthatóvá vált volna a játék közben.

Bár kikapott a Töri, a vasárnapi játéka alapján is, még mindig a legjogosabb várományosa a bajnoki címnek. A mi eldőlhet most vasárnap, de éppen úgy csak az utolsó fordulóban.

Oktatás

Német nyelvet tanít urinó, ebéd koszt ellenében. Piros Béláné, Sztaroveszky-n. 12. szám 931

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: A kiadásért felel:
Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos
főszerkesztő Szent László-nyomda R. T.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi utca 12. sz. alatt.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó egy jókarban levő háromnegyedes férfi kerékpár. Megtekinthető Posa Lajos-u. 13. sz. alatt. 56

Perzsaszőnyeg eladó 3 darab különböző méretű. Velencei állomások mellett, Hodossy-u. 29. Szibler. 59

250 cm. D. K. V. motorkerékpár új állapotban eladó. Szaniszló-u. 34. S. ajtó. 58

Boros hordókat megvételre keresünk. Cím a kiadóba kérünk. 963

Használt téglát megvételre keresünk. Cím a kiadóba. 992

3 + 2 m. méretű használt vízmentes ponyvát megvételre keresünk. Ajánlatot ár megjelöléssel kérünk a kiadóba leadni. 11

Egy kisebb fajta tyúkkretrecet vennék. Cím: Nemzeti könyvkereskedés, Rákóczi-út 11. 49

Teheneknek, ökröknek, lovaknak, sertéseknek táplálására kiválóan alkalmas sörgyári malátatörköly erőtakarmány kapható a Dreher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár váradszőlősi gyártelepén, amíg a készlet tart. 36

16 éve fennálló palackozott italmérésel bíró jömeneteli fűszerüzlet azonnal eladó. Cím a kiadóba. 62

Hosszú zongora eladó. Bodó Imre, Mikszáth K-u. 4. 45

Különféle

Pertőlentelést, poloska, mely és mindennemű férges italát 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 913

Kötők, horgolók, szwettereket, gyermekmakkot, ruháskát. Ocskából szépen javítok, alakítok. Bontott szárból harisnyafejlesztés, szemszedés. Bodáné Kézimunkázata, Kossuth-u. 18. 31

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel. Jakab műszerész, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 40

Csendes butorozott szobát keres komoly tisztviselő. Címeket a kiadóba kérek. 40

Kétezer pengő kölcsönre havonta két száz pengő haszonrészesedést ingatlannal biztosítok. Címeket: „Arura” jellegre kiadóba. 63

Menyasszony és koszorúszóany művirág fejdeszek és kézicsokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonnali hozott anyagokból is olcsón készítenek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébetligeti sportpályánál.) 42

Pengő 1.— és 2.— árban helyszűke miatt kiadások kb. 2000 kötet kölcsönkönyvtári és más használt szépirodalmi könyvet (magyar és német nyelvű) kiválasztás szerint. Vidékre legalább P. 30.— rendeléstől kezdve bérmentesen küldöm. Hunyadi József könyvkereskedő, Nagyvárad, Rákóczi-u. 2. 42

Állást nyel

Cukorkagárban gyakorlott munkásnőket felveszek. Cukorkagár, Szaniszló-utca 2. 48

Mindenest keresek azonnalra főzni tudással és hosszú bizonyítvánnyal. Váradi Malom, Kocsán János-utca 21. 64

Motorüzemhez géppalót felveszünk. Jelentkezni lehet Váradi Malomban, Kocsán János-u. 21. 61

Börvágó szabász és kellekvágó felvétetik. Eterna cipőgyár, Várady Zs.-u. 27. 57

Cipész segédeket azonnalra felveszünk. Moján cipőüzem, Teleki Pál-u. 19. az utca-
varban. 54

Ipari vállalat keres komoly, hosszú gyakorlattal bíró könyvelőt, ki mindennemű adminisztrációs ügyet felelősséggel intéz. „Cipőgyár” jellegre a kiadóba 43

Mindeneselányt, lehetőleg vidékít keresek azonnalra. Csáky-u. 75. 52

Négyszobás, fürdőszobás magánház beárvárosban olcsón eladó. Cím: Szent János-u. 76. Házfelügyelőnél. 51

Szűgyártó segéd állandó munkára azonnal felvétetik. Soós Lajos szűgyártó, Teleki-u. 25. 50

Állást keres

Könyvelés, munkabér elszámolásban jártas IV. középiskolát végzett nő, tisztviselői állást keres. Cím a kiadóba. 56